

193 Sayılı Gelir Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun (*)

(Resmî Gazete ile yayımı : 5.1.1982 Sayı : 17565)

Kanun No.
2574

Kabul Tarihi :
31 . 12 . 1981

MADDE 1. — 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 7 nci maddesinin birinci fıkrasının 1 numaralı bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

1. Ticarî kazançlarda; kazanç sahibinin Türkiye'de işyerinin olması veya daimî temsilci bulundurması ve kazancın bu yerlerde veya bu temsilciler vasıtasıyla sağlanması (Bu şartları haiz olsalar dahi iş merkezi Türkiye'de bulunmayanlardan, ihraç edilmek üzere Türkiye'de satın aldıkları veya imal ettikleri malları Türkiye'de satmaksızın yabancı memleketlere gönderenlerin bu işlerden doğan kazançları Türkiye'de elde edilmiş sayılmaz.)

Türkiye'de satmaktan maksat, alıcı veya satıcının veya her ikisinin Türkiye'de olması veya satış aktinin Türkiye'de yapılmış olmasıdır. İş merkezinden maksat ise, iş bakımından muamelelerin bilfiil toplandığı ve idare edildiği merkezdir.

MADDE 2. — Aynı Kanunun 18 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Serbest Meslek Kazançlarında :

Madde 18. — Müellif, mütercim, heykeltıraş, ressam, bestekâr ve mucitlerin ve bunların kanunî mirasçılarının şiir, hikâye, roman, makale, röportaj, karikatür, film, radyo ve televizyon senaryo ve oyunu gibi eserlerini gazete, dergi, radyo ve televizyonda yayınlamak veya kitap, resim, heykel ve nota halindeki eserleri ile ihtira beratlarını satmak veya bunlar üzerinde mevcut haklarını devir ve temlik etmek veya kiralamak suretiyle bir takvim yılı içinde elde ettikleri hâsılatın 200 000 lirası (Yabancı memleketlerde elde edilen hâsılatın ayrıca 400 000 lirası) gelir vergisinden müstesnadır.

Eserlerin neşir, temsil, icra ve teşhir gibi suretlerle değerlendirilmesi karşılığında alınan bedel ve ücretler istisnaya dahildir.

Yukarıda yazılı kazançların arzi olarak elde edilmesi istisna hükmünün uygulanmasına engel teşkil etmez.

MADDE 3. — Aynı Kanunun 21 inci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Binaların mesken olarak kiraya verilmesinden bir takvim yılı içinde elde edilen hâsılatın 40 000 lirası Gelir Vergisinden müstesnadır.

MADDE 4. — Aynı Kanunun 23 üncü maddesinin 9 numaralı bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

9. Genel olarak maden işletmelerinde ve fabrikalarda çalışan işçilere ve özel kanunlarına göre barındırılması gereken memurlarla müstahdemlere konut tedariki ve bunların aydınlatılması, ısıtılması ve suyunun temini suretiyle sağlanan menfaatler ile mülkiyeti işverene ait olup vergi değerleri iki milyon lirayı aşmayan gayrimenkullerin hizmet erbabına konut olarak tahsisi suretiyle sağlanan menfaatler;

MADDE 5. — Aynı Kanunun 24 üncü maddesinin 1 ve 3 numaralı bentleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

1. Harcırah Kanununa tabi kurumlar tarafından harcırah veya yolluk olarak yapılan ödemeler;

3. Kazai veya idari kararlara dayanarak tanıklara ve bilirkişilere verilen ücretler;

(*) Bu Kanunu sadece Millî Güvenlik Konseyi görüşmüştür.

MADDE 6. — Aynı Kanununun 34 üncü maddesinin üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Aile reisinin, eşinin ve çocuklarının her birinin gerçek usulde vergiye tabi ücret gelirin'e ayrıca 31 inci maddede yer alan özel indirim ve varsa sakatlık indirimi uygulanır.

MADDE 7. — Aynı Kanununun 35 inci maddesinin (B) bendinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Bu bentte yazılı vergi karnesinin ihtiva edeceği hususlar, karne almaya ilişkin şekil ve esaslar ile uygulama zamanı Maliye Bakanlığı tarafından tespit edilir.

MADDE 8. — Aynı Kanununun 45 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Ulaştırma İşlerinde Matrah :

Madde 45₂ — Dar mükellefiyete tabi olanların Türkiye ile yabancı memleketler arasında yaptıkları ulaştırma işlerinde elde ettikleri kazançlar, Kurumlar Vergisine tabi yabancı ulaştırma kurumlarının kazançlarının tayinine ait esaslara göre tespit olunur.

MADDE 9. — Aynı Kanununun 46 ncı maddesinin üçüncü, beşinci ve yedinci fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Birinci dereceye giren mükellefler için bu miktar 225 000 liradır. Münhasıran belediye teşkilatı bulunmayan köylerde işyeri bulunan ve faaliyet icra eden götürü mükellefler için bu miktarlar 1/3 oranında uygulanır.

Aynı işte ortak olarak çalışanlar hakkında 47 nci maddede yazılı Emlak Vergisi tarhına esas olan vergi değerleri toplamı (vergi değeri bilinmeyen hallerde yıllık kira bedeli toplamı) ile 48 inci maddede yazılı iş hacmi ölçüleri toplu olarak, diğer şartlar ortakların herbiri için ayrı ayrı aranır.

Adi ortaklık halinde çalışanlardan aynı zamanda diğer şahsî bir işle de iştigal edenlerin gerçek veya götürü usullerden hangisine göre vergilendirileceği, 47 nci maddenin 2 numaralı bendi ile 48 inci maddede yer alan ölçülerden şahsî işine ait olanlara ortaklıklardan hissesine düşen miktarların eklenmesi suretiyle tespit olunur. Şahsî işin mevcut olmaması halinde bu ölçülerden muhtelif ortaklıklardaki hisselerin toplanması ile ik-tifa olunur.

MADDE 10. — Aynı Kanununun 47 nci maddesinin 2 numaralı bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

2. İşyerlerinin Emlak Vergisi tarhına esas olan vergi değerleri toplamı 700 000 lirayı, vergi değeri bilinmeyen hallerde yıllık kira bedeli toplamı 48 000 lirayı aşmamak (Yıllık kira bedelinin emsaline nazaran düşük bulunması halinde emsal kira bedeli esas alınır.)

MADDE 11. — Aynı Kanununun 48 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Götürü Usule Tabi Olmanın Özel Şartları :

Madde 48. — Götürü usule tabi olmanın özel şartları şunlardır :

1. Alın satım işleri ile imal, inşa, tamir ve küçük sanat işlerinde bir takvim yılı içinde satın alınan veya ithal edilen emtiyanın, iptidai maddenin ve malzemenin mübayaa bedelleri tutarı 600 000 lirayı aşmamak;

2. Bir takvim yılı içinde satılan veya ihraç edilen emtiyanın, iptidai maddenin ve malzemenin satış bedelleri tutarı 720 000 lirayı aşmamak;

3. İptidai madde, yardımcı malzeme ve işçilik müşteriye ait olarak ücretli duruma girmeksizin yapılan imalat, tamirat, basım, inşaat ve küçük sanat işleri karşılığında bir takvim yılı içinde alınan gayrisafi ücret tutarı 120 000 lirayı aşmamak;

4. İptidai madde ve malzeme müşteriye, işçilik kendisine ait olarak yapılan imalat, tamirat, basım, inşaat ve küçük sanat işlerinde yıllık gayrisafi hâsılat tutarı 450 000 lirayı aşmamak;

5. Bir ve üç numaralı bentlerde yazılı işlerin birlikte yapılması halinde, bir takvim yılı içinde alınan ücret veya hâsılâtın altı katı ile mübayaa bedellerinin yıllık toplamı 680 000 lirayı aşmamak;

6. Bir ve dört numaralı bentlerde yazılı işlerin birlikte yapılması halinde bir takvim yılında sağlanan gayrisafi hâsılâtın üçte bir fazlasıyla emtia, iptidai madde ve malzemenin mübayaa bedellerinin tutarı toplamı 600 000 lirayı aşmamak;

7. Üç ve dört numaralı bentlerde yazılı işlerin birlikte yapılması halinde alınan gayrisafi ücretlerin tutarlarının dört katı ile sağlanan yıllık gayrisafi hâsılâtın toplamı 450 000 lirayı aşmamak;

8. Otel, sinema, plaj, dansing ve emsali eğlence ve istirahat yerleri işletenlerde, bu hizmetler karşılığında bir takvim yılı içinde sağlanan yıllık gayrisafi hâsılât tutarı 120 000 lirayı aşmamak;

9. Sahibi veya işleticisi sıfatıyla birden fazla motorlu kara nakil vasıtası ve beşten fazla hayvan arabası veya su üzerinde hareket eden 18 rüsum tonilatodan fazla makineli, 90 rüsum tonilatodan fazla makinesiz nakil vasıtası işletmemek, (Su üzerinde hareket eden makineli ve makinesiz araçların birlikte işletilmesi halinde, makineli olanların rüsum tonilatoları toplamının beş katı ile makinesizlerin rüsum tonilatoları toplamı 90 rüsum tonilatoyu aşmamak) ve bir takvim yılı içinde alınan taşıma ücretleri tutarı 400 000 lirayı aşmamak, (Nakil vasıtalarının sahip ve işleticisi durumunda olmaksızın taşıma işi yapanlar tavassut işi yapmış sayılır. Yukarıda yazılı ölçüler aile reisi beyanına tabi olan kimselerle ortaklık halindeki işletmelerde bu kimselerin veya ortaklığın işlettikleri vasıtalar bakımından topluca dikkate alınır).

Tekele tabi maddelerle, damga pulu, milli piyango bileti, akaryakıt, şeker ve bunlar gibi kâr hadleri emsallerine nazaran bariz şekilde düşük olarak tespit edilmiş bulunan emtiada, ilgili bakanlıkların mütalaası alınmak suretiyle, bu maddenin 1, 2, 5 ve 6 numaralı bentlerinde yazılı alım satım hadleri Maliye Bakanlığınca tayin olunur.

MADDE 12. — Aynı Kanununun 54 üncü maddesinin üçüncü fıkrasının 1 numaralı bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

1. Vergi Usul Kanununun 45 inci maddesinde yer alan götürü gider emsallerinin mükellefçe beyan edilen hâsılata uygulanması veya,

MADDE 13. — Aynı Kanununun 75 inci maddesinin 1 numaralı bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

1. Her nevi hisse senetlerinin kâr payları (kurucu hisse senetleri ve diğer intifa hisse senetlerine verilen kâr payları ve pay sahiplerine hazırlık dönemi için faiz olarak veya başka adlarla yapılan her türlü ödemeler ile Menkul Kıymetler Yatırım Fonları katılma belgelerine ödenen kâr payları dahil).

MADDE 14. — Aynı Kanununun 77 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Vergi Alacağı :

Madde 77. — Tam mükellefiyete tabi kurumlarca ödenen Kurumlar Vergisinin yarısı bu kurumlardan kâr payı alan :

1. Tam mükellefiyete tabi gerçek kişilerin,
 2. Gelir ve Kurumlar Vergisinden muaf tutulanların,
 3. Kollektif ve adi komandit şirketlerin,
 4. Eshamli komandit şirketlerin komandite ortaklarının,
- Vergi alacağını teşkil eder.

Vergi alacağı, kurumlarca yukarıda 1, 2 ve 3 numaralı bentlerde yazılı gerçek ve tüzelkişilere dağıtılan kâr payları ile eshamli komandit şirketlere dağıtılan kâr paylarından bu şirketlerin komandite ortaklarına isabet eden kısmının 1/3'ü olarak hesap ve kabul edilir.

MADDE 15. — Aynı Kanununun mükerrer 80 inci maddesinin birinci fıkrasının 2, 3 ve 4 numaralı bentleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

2. Her ne şekilde olursa olsun edinilen menkul kıymetlerin (Kurucu hisse senetleriyle diğer her türlü intifa senetleri dahil) edinme tarihinden önce veya sonra elden çıkarılmasından sağlanan ve bir takvim yılındaki tutarı 100 000 lirayı aşan kazançlar,

3. 70 nci maddenin birinci fıkrasının 5 numaralı bendinde yazılı hakların (ihtira beratları hariç) elden çıkarılmasından doğan kazançların 100 000 lirayı aşan kısmı,

4. Telif haklarının ve ihtira beratlarının müellifleri, mucitleri ve bunların kanunî mirasçıları dışında kalan kişiler tarafından elden çıkarılmasından doğan kazançların 100 000 lirayı aşan kısmı,

MADDE 16. — Aynı Kanunun mükerrer 81 inci maddesinin ikinci fıkrasına aşağıdaki 4 numaralı bent eklenmiştir.

4. Ticari kazancın bilanço esasına göre tespit edilen işletmelerde iktisap bedeli yerine son bilançoda yazılı değerler esas tutulur.

MADDE 17. — Aynı Kanunun 86 ncı maddesinin (a) fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

a) Tam mükellefiyette vergiye tabi gelir :

1. Tamamı tevkif yolu ile vergilendirilmiş bulunan ve gayrisafi tutarları toplamı üç milyon lirayı aşmayan ücretler, menkul (mevduat ve tahvilat faizleri ile faizsiz olarak verilen krediler karşılığında alınan kâr payları üç milyon liralık haddin hesabında nazara alınmaz.) ve gayrimenkul sermaye iratlarından;

2. Götürü usulde tespit edilen ticari ve meslekî kazançlarla ücretten veya gayrisafi tutarları toplamı üç milyon lirayı aşmamak şartıyla, bunlarla 1 numaralı bentte sayılanlardan;

MADDE 18. — Aynı Kanunun 87 nci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve aynı maddenin sonuna aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

Tam mükellefiyette, vergiye tabi yıllık gayrisafi kazanç ve iratlarının toplamı üç milyon lirayı aşmayan mükelleflerin bu kazanç ve iratlarından vergisi tevkif yoluyla kesilmiş bulunan ücret, menkul ve gayrimenkul sermaye iratları ile götürü usulde vergilendirilmiş bulunan ticari ve meslekî kazançları ile ücretlerini beyannameye ithal etmeleri ihtiyaridir. Gelir unsurlarının istisna hadleri içinde kalan kısımları üç milyon liralık haddin hesabında nazara alınmaz.

Yukarıda yer alan şartlarla sınırlı olmaksızın vergisi tevkif suretiyle alınmış mevduat ve tahvilat faizleri ile faizsiz olarak verilen kredilere karşılık alınan kâr paylarının beyanı ihtiyaridir.

MADDE 19. — Aynı Kanunun 88 inci maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Bu mahsup neticesinde kapatılmayan zarar kısmı, müteakip yılların gelirinden indirilir. Arka arkaya beş yıl içinde mahsup edilmeyen zarar bakiyesi müteakip yıllara naklolunamaz.

MADDE 20. — Aynı Kanunun 94 üncü maddesinin birinci fıkrası ile bu fıkranın 7, 8 ve 12 numaralı bentleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Kamu idare ve müesseseleri, iktisadî kamu müesseseleri, sair kurumlar, ticaret şirketleri, dernekler, vakıflar, dernek ve vakıfların iktisadî işletmeleri, menkul kıymetler yatırım fonu yönetenler, gerçek gelirlerini beyan etmeye mecbur olan ticaret ve serbest meslek erbabı, zirai kazançlarını bilanço veya zirai işletme hesabı esasına göre tespit eden çiftçiler aşağıdaki bentlerde sayılan ödemeleri (avans olarak ödenenler dahil) nakden veya hesaben yaptıkları sırada, istihkak sahiplerinin Gelir Vergilerine mahsuben tevkifat yapmaya mecburdurlar.

7. Dar mükellefiyete tabi gerçek kişilerle, Türkiye’de işyeri veya daimî temsilcisi bulunmayan ve kurumlar dışında kalan tüzelkişilere ödenen kâr payları ile dağıtılın veya dağıtılmasın 75 inci maddenin ikinci fıkrasının 4 numaralı bendinde yazılı menkul sermaye iratlarından;

8. Dağıtılın veya dağıtılmasın kurumların, yabancı memleketlerde elde ettikleri kazançlar ile Türkiye’de elde ettikleri iştirak kazançları dışında kalan ve Kurumlar Vergisinden muaf veya müstesna kazanç ve iratlarından (Kurumlar Vergisi Kanununun 8 inci maddesinin 12 numaralı bendine göre vergiden müstesna

tutulan kazançlar üzerinden yapılacak tevkifat sırasında bu kazanç tutarlarına isabet eden giderler tevkifat matrahından indirilir).

12. Çiftçilerden satın alınan ziraî mahsullerin alış bedeli üzerinden;

MADDE 21. — Aynı Kanununun 97 nci maddesinin ikinci ve üçüncü fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

94 üncü maddede yazılı ödemelerden yapılan vergi tevkifatı, vergi kesenin kayıt ve hesaplarında ayrıca gösterilir.

94 üncü maddede yazılı mevduat faizlerinden yapılan vergi tevkifatı takvim yılının sonunda mevduat hesabı yılı içinde kapatılmışsa, hesabın kapatıldığı tarihte vergi kesenin kayıt ve hesaplarında gösterilir.

MADDE 22. — Aynı Kanununun 99 uncu maddesinin son fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Tevkifata tabi menkul sermaye iratları ile bunlardan yapılan vergi tevkifatı, nevi itibariyle icmalen ayrı bir muhtasar beyannameye alınır.

MADDE 23. — Aynı Kanununun 103 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Esas Tarife :

Madde 103. — Gelir Vergisine tabi gelirler;

1 000 000 laraya kadar	% 25
3 000 000 liranın 1 000 000 lirası için 250 000 lira; fazlası	% 30
5 000 000 liranın 3 000 000 lirası için 850 000 lira; fazlası	% 38
10 000 000 liranın 5 000 000 lirası için 1 610 000 lira; fazlası	% 48
15 000 000 liranın 10 000 000 lirası için 4 010 000 lira; fazlası	% 58
25 000 000 liranın 15 000 000 lirası için 6 910 000 lira; fazlası	% 63
25 000 000 liradan fazlasının 25 000 000 lirası için 13 210 000 lira; fazlası	% 55

Nispetinde vergilendirilir.

MADDE 24. — Aynı Kanununun 105 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Vergi Tevkifatı Nispetleri :

Madde 105. — Gelir Vergisi tevkifatında aşağıdaki nispetler uygulanır.

1. 94 üncü maddenin 3 numaralı bendinde yazılı ödemelerden; tam mükellefiyete tabi olanlara yapılanlarda % 15, dar mükellefiyete tabi olanlara yapılanlarda % 30;

2. 94 üncü maddenin 4 numaralı bendinde yazılı ödemelerden % 5;

3. 94 üncü maddenin 5 numaralı bendinde yazılı ödemelerden % 35;

4. 94 üncü maddenin 6 numaralı bendinde yazılı ödemelerden % 25;

5. 94 üncü maddenin 7 numaralı bendinde yazılı menkul sermaye iratları ve ödemelerden % 20;

6. 94 üncü maddenin 8 numaralı bendinde yazılı kazanç ve iratlardan % 20 (bu tevkifat söz konusu kazanç ve iratların nakden veya hesaben ödenmesi halinde % 33 1/3'e, dar mükelleflere nakden veya hesaben ödenmesi halinde ise % 60'a tamamlanır);

7. 94 üncü maddenin 9, 10 ve 11 numaralı bentlerinde yazılı ödemelerden % 25;

8. 94 üncü maddenin 12 numaralı bendinde yazılı büyük ve küçükbaş hayvanlar (kümes hayvanları dahil) ve bunların mahsulleri ile kara ve su avcılığı mahsulleri için yapılan ödemelerden % 2; diğer ziraî mahsuller için yapılan ödemelerden % 5;

9. 94 üncü maddenin 1 ve 2 numaralı bendlerinde yazılı ücretler ve ücret sayılan ödemelerde vergi tevkifatı 103 ve 104 üncü maddeler hükümlerine göre yapılır.

Yukarıdaki bentlerde yazılı vergi tevkifatının yapılmasında 96 nci madde hükmü gözönünde tutulur.

Bakanlar Kurulu, Vergi tarifesindeki değişikliklere paralel olarak, bu maddede yeralan tevkifat nispetlerinin her birinde ayrı ayrı % 50'yi aşmayacak nispetlerde indirim yapmaya yetkilidir.

Ücret dışında kalan ödeme, hâsılat ve iratlar üzerinden vergi tevkifatı yapılırken lira kesirleri nazara alınmaz.

MADDE 25. — Aynı Kanununun 111 inci maddesinin (B) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

B) Otel, motel, tatilköyü, pansiyon, bar, pavyon, dansing, gazino, lokanta, kahvehane, kırbahçesi, plaj, hamam, kuaför salonu, erkek berberi, güzellik salonları, tamirhaneler ve emsali hizmet işletmeleri sahiplerinden ve her nevi taşıma işiyle uğraşanlardan, Maliye Bakanlığınca uygun görülen işkolları veya meslek gruplarında faaliyet gösteren mükelleflerin gösterdikleri gayrisafî hâsılat, aşağıda açıklanan esaslara göre tespit edilen yıllık gayrisafi hâsılatla göre düşük bulunduğu takdirde, beyan olunan gayrisafi hâsılat yerine bu suretle tespit edilecek gayrisafi hâsılat vergi tarhına esas tutulur. Yapılacak tarhiyat sırasında aşağıda açıklanan esaslara göre tespit edilen gayrisafi hâsılattan mükelleflerce tevsik edilen giderler (her nevi işletme giderleri ile genel giderler) indirilir. Şu kadar ki, bu suretle bulunacak safi kazanç mükelleflerce tevsik edilen gider toplamının % 20'sinden düşük olduğu takdirde vergi tarhına esas alınacak miktar, giderler toplamının % 20'sidir. Ancak bu bent hükmüne göre tarhiyat yapılabilmesi için tespit edilen farklılık nedeniyle mükelleften izahat istenilmesi ve mükellefin süresi içinde izahat vermemiş olması veya verdiği izahatın yeterli görülmemesi şarttır.

Yukarıda sözü edilen yıllık asgarî gayrisafi hâsılat; iş nevelerine ve işletmelerin özelliklerine göre 5 derece üzerinden, her derecede 5 kademe halinde Vergi Usul Kanununun 72 nci maddesinde yazılı takdir komisyonları tarafından her takvim yılı için müteakip yılın sonuna kadar tespit olunur. Mükelleflerin bu şekilde tespit edilen derece ve kademelerden hangisine gireceği Maliye Bakanlığınca belirlenecek esaslara göre tayin olunur.

MADDE 26. — Aynı Kanununun 114 üncü maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Ancak, dar mükellefiyete tabi olanlarla beyan edilecek gelirleri ücretten, götürü usulde tespit edilen ticarî ve meslekî kazançlardan; götürü gider usulüne göre tespit olunan zirai kazançlardan, gayrimenkul sermaye iratlarından, sair kazanç ve iratlardan, bunların bir kaçından veya hepsinden ibaret olanlar servet beyanına tabi değildir.

MADDE 27. — Aynı Kanununun 115 inci maddesinin üçüncü fıkrasının 2 numaralı bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

2. Servet beyanlarının Maliye Müfettişleri, Hesap Uzmanları, Maliye Müfettiş ve Hesap Uzman Muavinleri ile Gelirler Kontrolörleri tarafından incelenmiş bulunması,

MADDE 28. — Aynı Kanunun mükerrer 117 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Beyan Esasına Tabi Mükelleflerde Peşin Ödeme :

Mükerrer Madde 117: — Gerçek usulde Gelir Vergisine tabi ticarî kazanç sahipleri ile serbest meslek erbabı; bir önceki vergilendirme dönemine ilişkin olarak verdikleri beyanname üzerinden hesaplanan mahsuplardan önceki Gelir Vergisinin ticarî veya meslekî kazançta isabet eden kısmının yüzde otuzunu beyanname göstermek suretiyle ve cari vergilendirme döneminin Gelir Vergisine mahsup edilmek üzere, bir önceki dönemin Gelir Vergisi ile birlikte normal taksit süreleri içinde üç eşit taksitte peşin vergi olarak öderler. Şu kadar ki, bu suretle peşin olarak ödenecek miktar ticarî kazanç sahipleri için 30 000 liradan, serbest meslek erbabı için 50 000 liradan az ve üç milyon liradan çok olamaz.

18 ve 42 nci madde kapsamına giren kazançlarla noterlik görevini ifa ile mükellef olanların ve ev pansiyonculuğu ile işgal edenlerin bu işlerden sağladıkları kazançlar peşin verginin hesabında nazara alınmaz.

Peşin ödemede aile reisi beyanı esas alınır.

Takvim yılı içinde işe başlayan ticarî ve meslekî kazanç sahiplerinin peşin vergileri asgarî peşin verginin işe başlanılan ay hariç tutulmak suretiyle hesaplanan ve çalışılan aylara isabet eden miktardır. Takvim yılı

içinde işi bırakanların peşin vergileri ise, beyanname üzerinden yüzde otuz esasına göre hesaplanan peşin verginin işin bırakıldığı ay tam sayılmak suretiyle hesaplanan ve çalışılan aylara isabet eden miktardır.

Mükelleflerin yukarıda belirtilen esaslara göre peşin ödeme beyanında bulunmamaları halinde, vergi dairesi tarafından hesaplanan peşin vergi kendilerine bildirilir. Mükelleflerin beyanname vermemeleri halinde ise, geçmiş takvim yılında ödenen peşin vergiden az olmamak üzere, asgarî peşin verginin iki katı vergi dairesi tarafından mükelleflere tebliğ edilir. Bu şekilde tarh ve tahakkuk ettirilen peşin vergiye ayrıca ceza uygulanmaz.

Peşin vergiye yapılacak itirazlar tahakkuk ve tahsili durdurmaz.

Cari vergilendirme dönemi içinde elde edilen ticarî ve meslekî kazanç üzerinden tevkif edilmiş bulunan Gelir Vergisi (42 nci maddede belirtilen kazançlardan yapılan tevkifatlar hariç) belgelendirilmek şartıyla peşin vergiye mahsup edilir. Bu şekilde peşin ödenecek vergiye bu yolla mahsup edilen vergi, beyanname üzerinden hesaplanan Gelir Vergisine ayrıca mahsup edilmez.

Mükelleflerin bu madde uyarınca peşin olarak ödedikleri vergiler, ilgili takvim yılına ait beyanname üzerinden hesaplanan Gelir Vergisine mahsup edilir. Mahsubu yapılan miktarın hesaplanan Gelir Vergisinden fazla olması halinde, aradaki fark müteakip döneme ilişkin olarak ödenmesi gereken peşin vergiye mahsup edilir. Bu iki mahsuba rağmen arta kalan kısım var ise, bu meblağ vergi dairesince mükellefe bildirilir ve mükellefin tebliğ tarihinden itibaren bir yıl içinde müracaatı üzerine kendisine ret ve iade olunur.

Peşin ödemeye ilişkin diğer her türlü esas ve usuller Maliye Bakanlığı tarafından tespit edilir.

MADDE 29. — Aynı Kanuna aşağıdaki mükerrerler 123 üncü madde eklenmiştir.

Mükerrer Madde 123. — 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 13, 18, 46, 47, 48 ve 53 üncü maddelerinde yer alan maktu hadleri ve miktarları % 100'e kadar artırmaya Bakanlar Kurulu yetkilidir.

MADDE 30. — Aynı Kanuna 2361 sayılı Kanunla eklenen geçici 10 uncu madde aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Ortalama Kâr Haddi ve Asgarî Gayrisafi Hâsılat Esası :

Geçici Madde 10. — Gelir Vergisi Kanununun değişik 111 inci maddesinin (B) fıkrası kapsamına giren işkolları ve meslek gruplarından Maliye Bakanlığınca uygun görülenlerde faaliyet gösteren mükelleflerin 1980 takvim yılı kazançlarına da asgarî gayrisafi hâsılat esası uygulanır.

Ancak, mezkûr takvim yılında uygulanacak asgarî gayrisafi hâsılat miktarları 1982 takvim yılı sonuna kadar tespit edilir.

MADDE 31. — Aynı Kanuna 2361 sayılı Kanunla eklenen geçici 12 nci madde aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

1982, 1983 ve 1984 yılları gelirlerine uygulanacak vergi tarifeleri :

Geçici Madde 12. — 1982, 1983 ve 1984 takvim yıllarına ait gelirler aşağıda yazılı vergi tarifelerine göre vergilendirilirler.

A) 1982 takvim yılına ait Gelir Vergisine tabi gelirler;

1 000 000 liraya kadar	% 39
3 000 000 liranın 1 000 000 lirası için 390 000 lira; fazlası	% 44
5 000 000 liranın 3 000 000 lirası için 1 270 000 lira; fazlası	% 49
10 000 000 liranın 5 000 000 lirası için 2 250 000 lira; fazlası	% 59
15 000 000 liranın 10 000 000 lirası için 5 200 000 lira; fazlası	% 69
25 000 000 liranın 15 000 000 lirası için 8 650 000 lira; fazlası	% 74
25 000 000 liradan fazlasının 25 000 000 lirası için 16 050 000 lira; fazlası	% 65

Nispetinde vergilendirilir.

B) 1983 takvim yılına ait Gelir Vergisine tabi gelirler;

1 000 000 liraya kadar	% 35
------------------------	------

3 000 000 liranın 1 000 000 lirası için 350 000 lira; fazlası	% 40
5 000 000 liranın 3 000 000 lirası için 1 150 000 lira; fazlası	% 48
10 000 000 liranın 5 000 000 lirası için 2 110 000 lira; fazlası	% 58
15 000 000 liranın 10 000 000 lirası için 5 010 000 lira; fazlası	% 68
25 000 000 liranın 15 000 000 lirası için 8 410 000 lira; fazlası	% 73
25 000 000 liradan fazlasının 25 000 000 lirası için 15 710 000 lira; fazlası	% 65

Nispetinde vergilendirilir.

C) 1984 takvim yılına ait Gelir Vergisine tabi gelirler;

1 000 000 liraya kadar	% 30
3 000 000 liranın 1 000 000 lirası için 300 000 lira; fazlası	% 35
5 000 000 liranın 3 000 000 lirası için 1 000 000 lira; fazlası	% 43
10 000 000 liranın 5 000 000 lirası için 1 860 000 lira; fazlası	% 53
15 000 000 liranın 10 000 000 lirası için 4 510 000 lira; fazlası	% 63
25 000 000 liranın 15 000 000 lirası için 7 660 000 lira; fazlası	% 68
25 000 000 liradan fazlasının 25 000 000 lirası için 14 460 000 lira; fazlası	% 60

Nispetinde vergilendirilir.

MADDE 32. — Aynı Kanuna 2361 sayılı Kanunla eklenen Geçici 15 inci Madde aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Vergi Karnesi :

Geçici Madde 15. — Gelir Vergisi Kanununun değişik 35 inci maddesinin (B) bendinde yer alan vergi karnesi esası yürürlüğe girinceye kadar, 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 2365 sayılı Kanunla değiştirilen 247 nci maddesinin değişmeden önceki hükümleri uyarınca, aile durumu sual varakası esası uygulanan yerlerde, bu belge ile indirimlerin uygulanmasına devam olunur.

MADDE 33. — Aynı Kanuna aşağıdaki geçici 20 nci madde eklenmiştir.

Geçici Madde 20. — Mükelleflerin mükerrer 117 nci madde uyarınca 1981 takvim yılında peşin olarak ödedikleri vergiler, 1981 takvim yılına ait beyanname üzerinden hesaplanan Gelir Vergisine mahsubedilir. Mahsubu yapılan miktarın hesaplanan Gelir Vergisinden fazla olması halinde, aradaki fark 1982 takvim yılına ilişkin olarak ödenmesi gereken peşin vergiye mahsubedilir. Bu iki mahsuba rağmen arta kalan kısım var ise, bu meblağ vergi dairesince mükellefe bildirilir ve mükellefin tebliğ tarihinden itibaren bir yıl içinde müracaatı üzerine kendisine ret ve iade olunur.

MADDE 34. — Aynı Kanuna aşağıdaki Geçici 21 inci madde eklenmiştir.

GEÇİCİ MADDE 21. — 1981 takvim yılında Gelir Vergisi Kanununun 47 ve 48 inci maddelerinde yer alan eski hadleri aşmakla birlikte bu Kanunla getirilen yeni hadleri aşmamış olan mükellefler, 1982 takvim yılında da götürü usulde vergilendirilmeye devam olunurlar.

Kaldırılan Hükümler :

MADDE 35. — 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununa 2361 sayılı Kanunla eklenen geçici 11 inci madde yürürlükten kaldırılmıştır.

Yürürlük :

MADDE 36. — Bu Kanunun;

a) 6, 9, 12, 16, 19, 21, 22, 25 ve 30 uncu maddeleri 1.1.1981 tarihinden geçerli olmak üzere yayımı tarihinde,

b) 5 inci madde ile Gelir Vergisi Kanununun 24 üncü maddesinin 1 numaralı bendinde yapılan değişiklik ve 14 üncü maddesi ile Gelir Vergisi Kanununun 77 nci maddesinin 2 numaralı bendinde yapılan değişiklik 1.1.1981 tarihinden geçerli olmak üzere yayımı tarihinde, 14 üncü madde ile yapılan diğer değişiklikler 1.1.1983 tarihinde,

c) Diğer maddeleri 1.1.1982 tarihinden geçerli olmak üzere yayımı tarihinde, Yürürlüğe girer.

Yürütme :

MADDE 37. — Bu Kanun hükümlerini Maliye Bakanı yürütür.

I - Gerekçeli 292'ye 5 inci Ek S. Sayılı basmayazı Millî Güvenlik Konseyinin 90 ncı Birleşim tutanağına bağlıdır.

II - Bu Kanunu; Millî Güvenlik Konseyi Bütçe - Plan Komisyonu görüşmüştür.

III - Esas No. : 1/270.